

**FYLKESMANNEN
I ROGALAND**

Deres ref.:

Vår dato: 01.03.2016
Vår ref.: 2015/12261
Arkivnr.: 461.5

Eigersund Næring og Havn KF
Postboks 117
4379 EIGERSUND

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Eigersund Havn - Tillatelse etter forurensningsloven til utdyping og utfylling i sjø i Holeviga ved Kaupanes i Eigersund kommune.

Fylkesmannen har ferdigbehandlet søknaden fra Eigersund Næring og Havn KF av 23.10.2015, og har besluttet å gi tillatelse til utfylling i sjø etter forurensningsloven og forurensningsforskriften på visse vilkår. Vilkårene fremgår på side 5 og 6. Vi varsler gebyr for behandling av søknaden.

Tillatelsen omfatter utdyping av tre grunner i Holeviga og et område utenfor kaien ved Kaupanes, samt utfylling med utsprengte masser innenfor molo ved Hovland ferjeterminal.

Vedtaket kan påklages innen tre uker etter at dette brevet er mottatt.

Vi viser til søknad av 23.10.2015 fra Multiconsult AS på vegne av Eigersund Næring og Havn KF om sprengning/mudring og utfylling i sjø i Holeviga, Kaupanes i Eigersund kommune. Det vises også til øvrige dokumenter i saken.

Søknad og saksbehandling

Søknaden omfatter utdyping av tre grunne områder i Holeviga og i et område utenfor kaien ved Kaupanes, med et massevolum på til sammen ca. 1 800 m³. Hensikten med tiltaket er å bedre tilgangen for containertransport av fisk samt annen skipstrafikk i området. Søker ønsker å nyttiggjøre sprengsteinsmassene ved å fylle ut i et område innenfor eksisterende kai/molo ved Hovland ferjeterminal. Tiltaket skal utføres innenfor rammene av gjeldende reguleringsbestemmelser. De grunne områdene det søkes om å utdype består av bart fjell. Det er planlagt at disse skal sprenges bort, graves opp med gravemaskin og transporteres med lekter eller lastebil til utfyllingsområdet. Varigheten av arbeidene er estimert til ca. tre måneder etter oppstart.

Miljøforhold

En sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 17, naturmangfoldloven § 8 og forurensningsforskriften § 36-2.

Naturmangfold

I følge Temakart-Rogaland er det ikke registrert viktige marine naturtyper i nærheten av det planlagte tiltaket. Det er gjort noen få observasjoner av alke og tyrkerdue i nærområdet, som begge er oppført som henholdsvis truet og nær truet i Norsk Rødliste for arter 2015.

Vannforekomst

I følge databasen www.vann-nett.no er omsøkt område en del av vannforekomsten «Egersund», og klassifiseres som beskyttet kyst/fjord. Økologisk tilstand i vannforekomsten er «dårlig» og kjemisk tilstand er «undefinert». Forekomsten er i stor grad påvirket fra renseanlegg og utslipp fra industri.

Bunnforhold og sediment

Områdene som skal sprenges/mudres består av bart fjell.

Geotekniske undersøkelser¹ som ble utført i forbindelse med planlegging av tidligere utfyllingsarbeider i området viser at det aktuelle utfyllingsområdet består av et ca. 0,5 m tykt lag av meget bløte masser over faste masser (antatt morene over fjell).

Tidligere sedimentundersøkelser² fra fem prøvelokaliteter i Holeviksområdet har påvist konsentrasjoner av tributyltinn (TBT) tilsvarende tilstandsklasse IV (dårlig) ved fire lokaliteter og klasse V (svært dårlig) ved én lokalitet, samt kobber klasse IV ved to av lokalitetene. Andre analyserte elementer og forbindelser tilsvarer klasse I (bakgrunn) og II (god), iht. Miljødirektoratets veileder³. Den mest forurensede prøven ble tatt i den østlige delen av sundet. Prøvene som er tatt nærmest utfyllingsområdet viser kun forurensning av TBT i klasse III (moderat).

Høring

Søknaden ble lagt ut til offentlig ettersyn i september/oktober 2015, iht. § 36-6 i forurensningsforskriften. Søknaden ble også kunngjort i Dalane Tidende.

Fylkesmannen mottok 4 høringsuttalelser til søknaden.

Eigersund kommune

Eigersund kommune har ingen merknader til søknaden.

Rogaland fylkeskommune

Seksjon for kulturarv oppgir at det omsøkte tiltaket vil finne sted i et område hvor det er gjort funn av automatisk fredet kulturminne. Tiltaket er derfor avhengig av en uttalelse fra Museum Stavanger, og kan ikke igangsettes før forholdet til automatisk fredete kulturminner i sjø er avklart, jf. kulturminneloven § 14.

Fylkesrådmannen vurderer det som positivt at havnebassenget tilpasses for å kunne utnyttes bedre. De er videre kjent med at det pågår arbeid med å utvikle reguleringsplan for området som vil kreve utfyllinger, og mener at det derfor bør forutsettes at utsprenge masser i hovedsak benyttes lokalt.

Stavanger Maritime Museum

Etter avklaring med Multiconsult viser det seg at tiltaket vil ha en avstand på 15-20 m fra det registrerte storkankeret i området, og Stavanger Maritime Museum anser det derfor ikke som en konflikt med det automatisk fredete kulturminnet. De påpeker imidlertid at det er viktig at tiltakshaver sørger for at entreprenøren har tilstrekkelig med kjennskap til kulturminnet slik at avstanden respekteres.

Kystverket Vest

Kystverket Vest oppgir at det er positivt til omsøkt sprengning/utdyping ved Kaupanes.

¹ Multiconsult, 2003. Nordsjøterminalen og kai/utfylling Kaupanes sydvest. Grunnundersøkelser | Datarapport. 19.02.03

² COWI, 2011. Prøveresultater og klassifisering av sedimenter. Oversendt Fylkesmannen i e-post av 19.01.2012.

³ Miljødirektoratet, 2007. Veileder for klassifisering av miljøgifter i vann og sediment. TA-2229/2007.

Søkers kommentarer til høringsuttalelsene

Eigersund Næring og Havn KF ved Multiconsult AS ble forelagt innkomne uttalelser, og gitt anledning til å komme med merknader til disse, jf. forurensningsforskriften § 36-4 andre ledd.

Fylkeskommunen, seksjon for kulturarv

Søker mener forholdet vedrørende kulturminnet er ivaretatt av uttalelsene fra Stavanger Maritime Museum og de tilbakemeldinger som søker gir til dem.

Stavanger Maritime Museum

På vegne av Eigersund Næring og Havn aksepterer søker vilkårene og kostnadsoverslaget for å gjennomføre en arkeologisk registrering av sjøbunnen ved de to østre grunnene sørøst for kaianlegget. Multiconsult vil på vegne av Eigersund Næring og Havn gi Stavanger Maritime Museum skriftlig aksept på kostnadsoverslaget, og ta direkte kontakt med dem for å avtale gjennomføringen av undersøkelsen.

Videre bemerker søker at Eigersund kommune, Kystverket Vest og Fylkesrådmannen (regionalavdelingen) er positive til tiltaket, og har ingen kommentarer til uttalelser fra disse.

Fylkesmannens kommentarer til høringsuttalelsene

Fylkesmannen har ingen vesentlige kommentarer til høringsuttalelsene, men viser til vurderinger og fastsatte vilkår.

Fylkesmannens vurdering

Rettslig grunnlag

Fylkesmannen har vurdert søknaden ut fra de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig medfører, jf. forurensningsloven § 11. Vannforskriften § 4 og naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved skjønnsutøvelsen etter forurensningsloven.

Bruk av best tilgjengelige teknikker (BAT)

Våre vurderinger og krav er basert på prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker, jf. forurensningsloven § 2 nr. 3 og naturmangfoldloven § 12 om bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven krever at beslutninger også skal være begrunnet ut fra hensynet til naturmangfoldet der dette er relevant. Beslutninger skal enten være basert på vitenskapelig kunnskap eller dersom dette ikke finnes, på «føre-var-prinsippet». Vurderingene gjelder arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskap skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Vannforskriften

Vannforskriften fastsetter miljømål for vannforekomster, og deler forekomstene inn i fem tilstandsklasser. Miljømålene i vannforskriften § 4 innebærer at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse, og forbedres med mål om å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand. Dersom tiltaket fører til at vannforekomsten «Eigersund» endrer tilstandsklasse i negativ retning, vil det foreligge en forringelse. Miljømålene skal nås, og forringelse er ikke tillatt med mindre

vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf. § 12. Fylkesmannen har derfor vurdert om kravene i vannforskriften er til hinder for å gi det planlagte tiltaket tillatelse etter forurensningsloven.

Miljøpåvirkning

Sprengningsarbeider i sjø

Sprengning kan forårsake spredning av trykkbølger og skarpe partikler som kan medføre skadevirkninger på fisk og andre marine organismer. Området som skal sprenges består imidlertid av bart fjell, og det kan derfor antas at eventuell partikkelspredning er begrenset. Spredningen kan også begrenses med tilpasset sprengningsteknikk.

Partikkelspredning ved utfylling

Ved utfylling av sprengsteinsmasser vil finstoff på sjøbunnen fortreges, og suspenderes i vannmassene. Dette kan også medføre spredning av eventuell sedimentforurensning. Sjøbunnen i utfyllingsområdet inneholder imidlertid relativt lite finstoff, og det forventes derfor at spredningen vil begrense seg nokså lokalt.

Samlet miljøbelastning

Omsøkt tiltak kan føre til partikkelspredning som kan være til skade eller ulempe for det marine miljø, jf. «føre-var-prinsippet» i naturmangfoldloven § 9. Eventuell partikkelspredning fra utfyllingsmassene antas imidlertid å være begrenset, da utfyllingsmassene består av lokalt utsprengt bart fjell. Bunnsedimentene kan antas å være moderat forurenset av TBT, og inneholder noe finstoff. Det er ikke registrert viktige marine naturtyper i utfyllings- eller influensområdet.

På bakgrunn av planlagt utførelse, varighet av arbeidene og sedimentenes tilstand, vurderer Fylkesmannen at det omsøkte tiltaket utgjør en liten risiko for forringelse av vannforekomsten som helhet, jf. miljømålet i vannforskriften § 4, forutsatt at det utføres i henhold til fastsatte vilkår.

Metode

Sjøbunnen utenfor kaien ved Kaupanes skal fordypes til kote -9, sprengsteinsmassene skal tas opp med gravemaskin og transporteres med lastebil til utfyllingsområdet innenfor eksisterende molo ved Hovland ferjeterminal. De tre omsøkte grunnene skal utdypes til kote -10, og sprengsteinsmassene skal fraktes til utfyllingsområdet med lekter. Deler av disse massene vil trolig også bli transportert med lastebil fra kaien ved Kaupanes.

Fylkesmannen legger til at sprengningsteknikken i best mulig grad bør tilpasses for å minimere partikkelspredning. I tillegg bør utfyllingsarbeidene foregå på en måte som minimerer oppvirvling og spredning av forurensete bunnsedimenter utover i sundet. Utfyllingen skal sikres mot utrasing og erosjon i samråd med geoteknisk fagkyndig.

Tiltakshaver har en generell plikt til å unngå forurensning, jf. forurensningsloven § 7, og må derfor kontinuerlig føre tilsyn med at det ikke forekommer uventet og/eller unormal forurensning som følge av arbeidene i Holeviga.

Konklusjon

Vurdering av tiltaket etter naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, tilsier at naturen i området kan bli negativt påvirket. Utfyllingsarbeidene er i samsvar med reguleringsbestemmelsene i området, og utbedring av dybdeforholdene har samfunnsnyttig verdi. Fylkesmannen finner derfor å kunne gi tillatelse til arbeidene ved Kaupanes/Holeviga på visse vilkår. Tillatelsen er begrunnet i at tiltaket ikke vil medføre uakseptable miljøpåvirkninger, samt at det er liten risiko for forringelse av vannforekomsten, forutsatt at tiltaket utføres i henhold til fastsatte vilkår.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknaden av 23.10.2015, søknadsvedlegg, samt opplysninger fremkommet under saksbehandling.

Risikoklasse

Fylkesmannen skal som en del av behandlingen av omsøkt tiltak ved Kaupanes/Holeviga plassere anleggsarbeidene i en risikoklasse. Risikoklassifiseringen er et uttrykk for forurensningspotensiale som foreligger, og er gradert fra 1 til 4, der 1 er høyeste risiko. På bakgrunn av arbeidets omfang, lokale forhold, samt de opplysningene som er fremkommet av søknad og i søknadsprosessen, blir anlegget plassert i **risikoklasse 4**. Plasseringer i risikoklasse gir føringer for rutinemessig, formell kontakt mellom Eigersund Næring og Havn KF og Fylkesmannen.

Vedtak

Med hjemmel i lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11 jf. § 16, og i henhold til forskrift om begrensnings av forurensning (forurensningsforskriften) § 22-6, gir Fylkesmannen i Rogaland på visse vilkår Eigersund Næring og Havn KF tillatelse til omsøkte arbeider i sjø ved Kaupanes/Holeviga i Eigersund kommune.

Tillatelsen omfatter sprengning og oppgraving av tre grunner i Holeviga og et område utenfor kaien ved Kaupanes, samt utfylling med de utsprenge masse innenfor eksisterende molo ved Hovland ferjeterminal. Massene har et sammenlagt volum på ca. 1 800 m³.

Ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsettingen av vilkår, er det lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 er lagt til grunn som retningslinjer for beslutningen. Søknaden er også vurdert etter bestemmelsene i vannforskriften. Det stilles nedenfor vilkår om tiltak for å begrense eventuell forurensning, og for å motvirke skader på det marine miljø.

Vilkår

Med hjemmel i forurensningsloven § 16 blir det stilt følgende vilkår for tillatelsen. Vilkårene er nummerert for å lette den planlagte rapporteringen, særlig med tanke på avvik.

1. Eigersund Næring og Havn KF er ansvarlig for at tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere dem som skal gjennomføre arbeidene i sjø om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidene. Det er videre tiltakshaver sitt ansvar å sørge for å fremskaffe alle nødvendige opplysninger slik at arbeidet kan gjennomføres tilfredsstillende og i henhold til tillatelsen. Tiltakshaver skal gi beskjed til Fylkesmannen når arbeidene i sjø starter.
2. I henhold til forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, plikter tiltakshaver å påse at det etableres internkontroll som sikrer at kravene i denne tillatelsen overholdes, slik at arbeidet kan revideres. Fylkesmannen skal ha uhindret adgang til anleggsarbeidene, dokumenter, mm., for å kunne føre tilsyn med aktivitetene.
3. Arbeidene i sjø skal utføres på en måte som minimerer risiko for skade på og/eller til ulempe for det marine miljø:
 - 3.1. Sprengning av fjell skal utføres på en måte som minimerer spredning av partikler og sprengstein fra sprengningsområdene.

- 3.2. Utfyllingsmassene skal bestå av lokalt utsprengte og rene steinmasser.
- 3.3. Utfylling skal foregå på en måte som minimerer oppvirvling av bunnsedimenter og begrenser partikkelspredning ut i åpne vannmasser.
- 3.4. Ferdig fyllingsskråning skal sikres mot utrasing i samråd med geoteknisk fagkyndig.
4. Tiltakshaver er ansvarlig for å sørge for at arbeidene i sjø ikke medfører skade på det fredete kulturminnet (støkkankeret) i området.
5. Støy fra utfyllingsarbeidene og/eller anleggstrafikk skal ikke overskride grenseverdiene i Klima- og miljødepartementets «Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging» (T-1442/2012).
6. Dersom det påtreffes kulturhistorisk materiale (glass, keramikk, vrakdeler, bearbeidet flint, etc.) må arbeidet stanses og Museum Stavanger AS og Rogaland fylkeskommune varsles, jf. lov om kulturminner §§ 8 og 14 tredje ledd.
7. Før anleggsarbeidene starter, må tiltakshaver ha etablert en beredskapsplan som skal gjennomføres straks ved hendelser som medfører akutt forurensning. Beredskapsplanen skal godkjennes av Fylkesmannen før arbeidene i sjø starter.
8. Ved avvik fra vilkår i denne tillatelsen eller andre uventede hendelser som berører ytre miljø, er tiltakshaver ansvarlig for at Fylkesmannen varsles umiddelbart.
9. Når arbeidet er avsluttet skal det utarbeides en rapport der samtlige resultater fra arbeidene presenteres, og hvor en dokumenterer at vilkårene i denne tillatelsen er oppfylt. Eventuelle avvik skal begrunnes og dokumenteres. Rapporten sendes Fylkesmannen innen 8 uker etter at arbeidet er avsluttet.
10. Tillatelsen gjelder i to år fra dags dato.

Vi vil understreke at all forurensning fra arbeidene ved Kaupanes/Holeviga isolert sett er uønsket.

Brudd på vilkår i en tillatelse medfører straffeansvar etter forurensningsloven § 78. Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen ikke fritar for erstatningskrav for eventuelle skader eller ulemper som følger av virksomheten, jf. § 53. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt, kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Vi gjør oppmerksom på at tillatelsen ikke fritar fra plikter i henhold til annen lovgivning.

Varsel om gebyr for saksbehandling

Fylkesmannens behandling av søknader om tillatelse etter forurensningsloven er omfattet av en gebyrordning, jf. kapittel 39 i forurensningsforskriften. Vår behandling av denne saken har medført en ressursbruk tilsvarende gebyrsats 4, jf. § 39-4. Eigersund Næring og Havn KF skal derfor betale et gebyr på kr **21 500,-** for Fylkesmannens behandling av saken.

Klageadgang

Vedtaket om tillatelse kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra melding om vedtaket er mottatt. En eventuell, begrunnet klage stiles til Miljødirektoratet, og sendes Fylkesmannen i Rogaland, Postboks 59 Sentrum, 4001 Stavanger, eller til fmropost@fylkesmannen.no.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvern sjef

Linda Thorsen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Saksbehandler: Linda Thorsen
Saksbehandler telefon: 51 56 89 16
E-post: fmrolth@fylkesmannen.no

Kopi til:

Multiconsult AS v/Leif Arne Hellvik
Eigersund kommune
Museum Stavanger
Rogaland fylkeskommune
Kystverket Vest